



Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

**SYSSELMANNEN
PÅ SVALBARD**

**THE GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛЪБАРДА**

Vår dato: 18.03.2021 *Vår ref: (bes oppgitt ved svar)* 20/03190-3 *Deres dato:* 18.12.2020 *Deres ref:* 20/4629

Høring - forslag om å gjøre allmenngjøringsloven og ferieloven gjeldende på Svalbard

Det vises til Arbeids- og sosialdepartementets brev av 18. desember 2020 vedrørende ovennevnte.

Sysselmannen vil innledningsvis si at vi støtter forslaget om innføring av disse lovverkene på Svalbard. Kort fortalt tilsier dagens næringsstruktur et behov for dette slik vi ser det.

Den foreliggende høring er dels et resultat av arbeids- og sosialministerens besøk til Svalbard våren 2019 og påfølgende diskusjoner om rammene for arbeidslivet på Svalbard både i nåtiden og i årene fremover. Tematikken er også omtalt i regjeringens næringsstrategi for Svalbard som ble lansert høsten 2019. Før dette igjen ble behovet for regulering – tilpasset nåtidens aktivitet på Svalbard – også beskrevet i Riksrevisjonens rapport fra 2007. Temaet er også omtalt i de siste stortingsmeldinger for Svalbard (fra 2009 og 2016). De aktuelle problemstillinger, og videre dette arbeidet, er m.a.o. ikke nytt i og med høringen.

Behovet for denne typen reguleringer har vokst frem over tid, og særlig som følge av den økende turistvirksomheten på Svalbard med stadig flere bedrifter og ansatte i denne bransjen. Turisme er i stor grad en internasjonal virksomhet, men som drevet i Norge selvfølgelig også må drives etter norske regler og standarder mv. Dette både av hensyn til de ansatte i bedriftene, ulike konkurransemessige forhold, og også ikke minst av hensyn til sikkerheten for turistene.

Hensynene bak akkurat disse to lovverkene er å sikre alle arbeidstakere visse grunnvilkår, på sett og vis ikke helt ulikt arbeidsmiljølovgivningen, og hvor grunnprinsippene har vært virksomme på Svalbard i lang tid gjennom Svalbardlovens regler om «arbeidervern». Aktører og bedrifter med fartstid på Svalbard er slik sett vant med å forholde seg til regelverk som på ulike vis skal beskytte og/eller hensynta arbeidstakerne. Arbeidstilsynet fører som kjent tilsyn med arbeidsmiljølovgivningen også på Svalbard.

Selv om den foreliggende sak gjelder allmenngjøringsloven og ferieloven, ser Sysselmannen også grunn til å nevne et litt beslektet regelverk. Beslektet i den forstand at det skal sikre de impliserte visse «grunnleggende standarder». Blant annet FOR-1996-12-06-1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) er et slikt regelverk. Denne



forskriften gjelder ikke på Svalbard pr i dag, og det er etter vår oppfatning grunn til å spørre seg om dette er hensiktsmessig og riktig gitt næringslivet på Svalbard slik dette ser ut i dag.

I denne forbindelse nevnes bl.a. at Sysselmannen i et pågående arbeid med den såkalte «turistforskriften» (FOR-1991-10-18-671 om turisme, feltopplegg og annen reisevirksomhet på Svalbard) ser på muligheter for å innlemme relevante deler av internkontrollforskriften i turistregelverket. Etter det vi forstår er det også dialog mellom Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) og Justis- og beredskapsdepartementet v/Polaravdelingen om hvordan dette ev. kan og bør gjøres. Noen lignende problemstillinger berøres også dels i sak fra ASD av 21. desember 2020 vedrørende et forslag om å etablere en godkjenningsordning for bilvask, dekkskift og dekklagring (ASDs ref.: 20/4812). Også her innføres ulike plikter ved ev. etablering av slik virksomhet på Svalbard.

Felles for disse sakene er bl.a. at de etablerer konkrete krav til den eller de bransjer disse forskriftene omfatter. Bransjer som *ikke* er omfattet av det aktuelle regelverket, vil følgelig heller ikke ha de samme krav til seg. Dette blir derfor en forskjell sammenlignet med systemet ellers hvor internkontrollforskriften gjelder generelt for alle bedrifter som er omfattet av lovverk som nevnt i forskriftens § 2 og hvor bl.a. arbeidsmiljøloven og produktkontrollloven nevnes. Dette gjør at de fleste bedrifter i praksis faller inn under regelverket.

For å sikre en helhetlig og generell regulering for alle relevante bransjer, bør det etter vår oppfatning ses på om det i 2021 er vel så riktig å gjøre internkontrollforskriften som sådan gjeldende på Svalbard, ev. med de tilpasninger som måtte anses nødvendig.

Utover å støtte forslaget som nevnt, vil Sysselmannen avslutningsvis særlig understreke viktigheten av tilstrekkelig veiledning omkring regelverket i forbindelse med ikrafttreddelsen. Det er også satt et litt «forskjøvet» ikrafttredelsestidspunkt i saken, noe vi anser som ett bidrag til nødvendig tilpasning. Erfaringsmessig etterspørres informasjon og veiledning både om eksisterende og ikke minst om nytt regelverk for Svalbard. Og særlig – og forståelig nok – kommer spørsmål om hvordan reglene kan oppfylles ofte fra utenlandske aktører. Det er derfor viktig at ASD (enten via Arbeidstilsynet eller andre) planlegger for og legger opp til tilstrekkelig informasjon og veiledning omkring regelverket parallelt med at det trer i kraft. Sysselmannen vil selvfølgelig også bidra i dette i samråd med ansvarlig myndighet (i dette tilfellet: ASD med underliggende etater).

Med hilsen

Kjerstin Askholt
sysselmann

Henrik Rotneberg
juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Kopimottakere:

Justis- og beredskapsdepartementet v/Polaravdelingen